

Sortförsök i vårvete

Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Under hösten 2002 har 6 sortförsök i vårvete skördats, 4 Skåneförsök och 2 riksförsök, tabell 1. I tabell 2 kan man studera medeltalen från året samt femårsmedeltal från 1998-2002. I tabell 3 finns medeltal med svampbehandlat och obehandlat medan tabell 4 redovisar hur sorterna klarar sig i de skånska odlingsområdena. Tabellerna 5 och 6 visar sorternas egenskaper jämfört med mätaren Dragon. Alla egenskaper är medeltal över 5 år, i tabell 5 från

de svampbehandlade leden medan dessa är hämtade från de obehandlade leden i tabell 6. Säkerheten i egenskapsskillnader ökar med antalet år som sorterna varit med i försöken. Sorter med högre och mycket högre skörd än de vanligen odlade sorterna i Skåne kommer att missgynnas i kvalitetsegenskaperna proteinhalt och volymvikt medan stråstyrkan egentligen blir för bra om man tänker sig en något högre kvävegiva.

Tabell 1. Enskilda vårveteförsök 2002. Skörd. Obehandlat och fungicidbehandlat. Behandlat = 0,5 Tilt Top st 31 och 0,6 Amistar + 0,4 Forbel st 47.

L7-301	503/02 Per Persson, Svarte Hjärup, Staffanstorp Förfrukt: Lök Jordart: nmh ML. pH 6,7 CV % 1,6					915/02 Näsbyholms Godsförv, Näsby gård, Skurup Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh ML. pH 7,4 CV % 4,6				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
SORT	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/h
SW Dragon	94,8	100	99,7	100	4,9	77,7	100	79,7	100	2,0
SW Vals, 37346 R	96,1	101	101,5	102	5,4	75,0	97	84,2	106	9,2
SW Vinjett	93,3	98	103,1	103	3,8	78,2	101	86,7	109	8,5
IGP Triso (SSd)	84,4	89	100,7	101	16,3	73,7	95	81,6	102	7,9
LP Fasan (SSd) EU	83,2	88	99,2	99	16,0	70,1	90	82,4	103	12,3
Zel Tybalt (SSd) EU	107,4	113	115,4	116	8,0	87,9	113	94,1	118	6,2
SW 38229 B, Estrad	96,5	102	106,5	107	10,0	77,6	100	91,3	115	13,7
SW 38431, Milljet	96,4	102	100,6	101	4,2	74,0	95	82,0	103	8,0
SW 39109	97,6	103	105,9	106	8,3	78,5	101	86,3	108	7,8
Strg Amaretto (PI) EU	90,6	96	102,6	103	12,0	79,9	103	90,6	114	10,7

Tabell 1 forts. Enskilda värveteförsök 2002.

L7-301	202/02 Björn Olin, Activs gård, Tomelilla Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh mo LL. pH 6,1 CV % 3,0					2/02 Br Jönsson, Eskilstorps Gård, Vittskövle Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh mo LL. pH 7,9 CV % 3,6				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
SORT	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/h
SW Dragon	71,6	100	79,3	100	7,7	58,4	100	74,6	100	16,2
SW Vals, 37346 R	72,6	101	78,8	99	6,2	60,7	104	74,2	100	13,5
SW Vinjett	71,3	100	81,7	103	10,4	63,8	109	79,8	107	16,0
IGP Triso (SSd)	65,7	92	80,7	102	15,0	68,5	117	80,0	107	11,5
LP Fasan (SSd) EU	67,1	94	84,9	107	17,8	61,7	106	78,6	105	16,9
Zel Tybalt (SSd) EU	84,2	118	93,0	117	8,8	76,7	131	85,7	115	9,0
SW 38229 B, Estrad	76,1	106	81,2	102	5,1	62,3	107	75,4	101	13,1
SW 38431, Milljet	69,3	97	76,4	96	7,1	63,9	109	73,8	99	9,9
SW 39109	71,9	100	81,1	102	9,2	69,7	119	75,8	102	6,0
Strg Amaretto (Pl) EU	67,6	94	82,3	104	14,7	65,0	111	80,1	107	15,1

Tabell 1 forts. Enskilda värveteförsök 2002.

R7-310	714/02 Lennart Persson, Vittskövle boställe, Svalöv Förfrukt: Sockerbetor Jordart: nmh ML. pH 6,7 CV % 3,2					1/02 Br. Jönsson, Eskilstorps gård, Vittskövle Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh mo LL. pH 7,9 CV % 3,2				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
SORT	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/h
SW Dragon	68,6	100	68,4	100	-0,2	68,5	100	78,8	100	10,3
SW Vinjett	70,8	103	71,4	104	0,6	70,3	103	84,9	108	14,6
SW 39109	70,4	103	74,6	109	4,2	69,8	102	80,6	102	10,8
SW 39144	69,8	102	72,9	107	3,1	74,6	109	80,8	103	6,2
SW 40210, Sundjet	70,3	102	72,6	106	2,3	73,2	107	84,5	107	11,3
SW 40214, Kadriļj	71,8	105	74,6	109	2,8	74,4	109	86,2	109	11,8
SW 40239, Kungsjet	69,4	101	77,9	114	8,5	73,7	108	83,3	106	9,6
SW 40251, Krut	69,2	101	70,5	103	1,3	74,2	108	79,4	101	5,2
DSP CH211-12283 (SSd)	59,7	87	60,1	88	0,4	72,4	106	69,9	89	-2,5

Tabell 2. Kärnskörd av vårvete i Skåne M-tal av riks- och länsförsök

SORT	2002			1998 - 2002		
	Ant. förs	Kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Kärna dt/ha	Rel tal
SW Dragon	7	76,8	100	33	79,0	100
SW Vinjett	7	79,9	104	28	82,8	105
IGP Triso (SSd)	4	76,9	100	21	80,0	101
LP Fasan (SSd)	4	75,8	99	16	81,0	103
SW Vals	4	77,9	101	18	82,8	105
SW Estrad	4	80,8	105	13	82,8	105
SW Milljet	4	77,0	100	13	81,3	103
Strg Amaretto (PL)	4	79,8	104	10	83,6	106
SW 39109	7	80,8	105	10	83,6	106
Zel Tybalt (SSd)	4	90,5	118			
-X- CV% REP	7	79,4	3	33	80,6	2,9
LSDPROBF1		3,0	.0001		2,1	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. **OBS!** för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Jämförelse mellan vårvetesorter svampbehandlade och obehandlade.

SORT	BEHANDLINGSEFFEKT 2002						BEHANDLINGSEFFEKT 1998-2002					
	Ant förs	Obehandlat		Mersk. f. beh. dt/ha	Behandlat		Ant förs	Obehandlat		Mersk. f. beh. dt/ha	Behandlat	
		Skörd dt/ha	Rel. tal		Skörd dt/ha	Rel. tal		Skörd dt/ha	Rel. tal		Skörd dt/ha	Rel. tal
SW Dragon	7	74,0	100	5,7	79,7	100	32	74,9	100	8,5	83,4	100
SW Vinjett	7	75,4	102	8,9	84,3	106	28	78,0	104	9,8	87,8	105
Triso (SSd)	4	71,3	96	11,2	82,5	104	21	74,1	99	12,1	86,2	103
Fasan (SSd)	4	68,7	93	14,3	83,0	104	16	74,5	99	13,3	87,8	105
SW Vals	4	74,3	101	7,1	81,4	102	18	78,9	105	8,0	86,9	104
SW Estrad	4	76,4	103	8,9	85,3	107	13	77,9	104	10,0	87,9	105
SW Milljet	4	74,1	100	5,9	80,0	100	13	77,7	104	7,5	85,2	102
Amaretto(PL)	4	74,0	100	11,6	85,6	107	10	77,4	103	12,7	90,1	108
SW 39109	7	77,0	104	7,5	84,5	106	10	79,1	106	9,3	88,4	106
Tybalt (SSd)	4	87,3	118	6,5	93,8	118						
-X- CV% REP	7	75,6	3,7		83,3	2,6	76,0	3,9			85,4	2,9
LSDPROBF1		4,40	.0001		3,3	.0001	2,7	.0001			2,2	.0001

Svampbehandling: 1998 - 99 St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47, 0,8 | Amistar + 0,5 | Forbel.
2000-02 St 31, 0,5 | Tilt Top + 0,6 | Amistar + 0,4 | Forbel.

Tabell 4. Vårvete, områdesvis indelning 1998 - 2002. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 3			Område 4B		
	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal
SW Dragon	13	82,8	100	4	83,8	100	3	78,2	100	5	68,4	100	8	77,4	100
SW Vinjett	10	85,8	104	4	88,9	106	3	81,5	104	4	71,5	105	7	82,2	106
Triso(SSd)	8	82,5	100	4	84,0	100	3	81,9	105	1	64,6		5	80,9	104
Fasan (SSd)	7	81,5	98	3	87,7	105	2	83,1	106				4	82,8	107
SW Vals	8	85,4	103	2	88,7	106	1	82,6		2	71,0	104	5	83,2	107
SW Estrad	6	86,8	105	1	89,8					2	70,3	103	4	80,7	104
SW Milljet	6	84,3	102	1	84,0					2	70,0	102	4	81,3	105
Amaretto(PL)	4	87,8	106	1	86,0					2	71,5	104	3	82,9	107
SW 39109	4	87,2	105	1	87,6					2	71,7	105	3	83,0	107
Tybalt (SSd)															
-X- CV% REP	13	83,6	2,2	4	86,1	2,8	3	80,1	2	5	68,7	3	8	80,1	3
LSD PROB F1		2,9	.0001		6,6	.1157		5,6	1		5,6	.0062		4,7	.0003

Relativtal anges ej för ett försök. **OBS!** för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 5. Sortegenskaper i vårvete,behandlade led, under åren 1998 - 2002

SORT	Strå- styrka %	Strå- längd cm	Mogn. dagar **	Liter- vikt g	Tusen- kornv. g	Protein % av ts	Falltal sek
SW Dragon	86	98	133	799	40,3	13,1	291
SW Vinjett	3	-6	-1	-5	3,3	-0,4	7
IGP Triso (SSd)	3	-6	1	13	5,2	-0,3	-17
LP Fasan (SSd)	-6	1	0	15	4,4	-0,6	26
SW Vals	5	-3	0	4	0,6	-0,3	0
SW Estrad	4	-5	2	3	1,0	-0,8	-10
SW Milljet	4	-4	3	4	-1,2	-0,1	11
Strg Amaretto	3	-6	1	9	4,0	-0,7	8
SW 39109	3	-9	0	2	2,4	-0,2	15
Tybalt (SSd)***	5	-14	4	-24	6,9	-1,0	-
-X- CV% REP	89	93	133	804	42,6	12,9	300
LSDPROBF1	6	3	2	5	1,9	0,3	49,0

Sortegenskaper för Dragon. Övriga med avvikelser från Dragon, med minus för mindre.

*** Tybalt's egenskaper är från 2002 och eftersom skörden är så hög torde kvävet inte räcka och tkv. och proteinhalt bör därför vara bli låga.

Försiktighet vid jämförelser då alla sorter inte varit med under alla år

*) 100 betyder helt upprätt bestånd

**) Plus betyder senare mognad

OBS! Absoluta jämförelser i alla egenskaper kan inte göras eftersom de olika sorterna varit i olika utvecklingsstadiet vid graderingar och skörd (t.ex stråstyrka, falltal).

Tabell 6. Sjukdomskänslighet hos vårvete. jämfört med Dragon

SORT	Mjöldagg % I obehandl. led		Septoria blad % I obehandl. led		Bladfläck % I obehandl. led		Brunrost	Gulrost
	2002	98 - 02	2002	98 - 02	02*	98 - 02	I obehandlade led 2002	2002
SW Dragon	14	12	17	15	-	9	5	1
SW Vinjett	-10	-8	-2	3	-	1	-3	1
IGP Triso (SSd)	-1	4	-6	-2	-	1	1	1
LP Fasan (SSd)	-10	-6	4	6	-	1	-4	5
SW Vals	-13	-12	0	0	-	-1	-4	0
SW Estrad	-9	-9	-2	1	-	1	-5	0
SW Milljet	-13	-11	-5	-1	-	0	-5	0
Amaretto (PL)	-8	-4	-7	-1	-	0	4	0
SW 39109	-13	-10	-3	0	-	-1	-4	0
Zel Tybalt (SSd)	-14		-6		-		-3	0
-X- CV% REP	7	7	13	16		10	3	1
LSDPROBF1	9	7	9	5		5	4	2

Sjukdomsgradering hos Dragon. Övriga med avvikelser från Dragon, med minus för mindre.

Försiktighet vid jämförelser då alla sorter inte varit med under alla år

* År 2001 och 2002 fanns ingen bladfläcksjuka att gradera.

Beskrivning av enskilda sorter

Dragon från Svalöf Weibull är en sort med en bakkingskvalitet som uppskattas av svenska kvarnar. Avkastningen är bra, strået idag något långt och relativt styvt. Rymdvikten god medan tusenkornvikten är förhållandevis låg. Den är mycket mottaglig för mjöldagg och ganska mottaglig för bladfläcksjuka. Under 2002 angreps den även av en del brunrost.

Vinjet från Svalöf Weibull har god bakkingskvalitet, men inte riktigt i nivå med Dragon. Den har högre avkastning, bra falltal, hög proteinhalt. Strået är något kortare och styvare medan känsligheten för mjöldagg är mycket mindre.

Triso från Scandinavian Seed har god bakkingskvalitet men ej i nivå med Dragon. Avkastningen är i nivå med Dragon medan strået är något kortare och styvare. Volymvikt och tusenkornvikt är högre medan proteinhalt och falltal är något lägre. Känslighet för mjöldagg i nivå med Dragon medan den är något lägre för Septoria. Den svarar bra på en svampbehandling och skörden ökar då betydligt mer än Dragonskörden.

Fasan är en tysk sort från Svalöf Weibull som avkastar i nivå med Dragon. En svampbehandling ger mycket stor merskörd. Strået är något svagare, volymvikt, tusenkornvikt och falltal är högre medan proteinhalten är lägre. Mjöldaggskänsligheten är lägre medan Septoria-känsligheten är högre.

Vals från Svalöf Weibull har en proteinkvalitet ungefär som Dragon. Den har även hög avkastningsförmåga, kortare, något styvare strå och har mycket god motståndskraft mot mjöldagg medan Septoria-känsligheten är som Dragons.

Estrad från Svalöf Weibull är en ny högavkastande vårvetesort med kortare, styvare strå men med något senare mognad än Dragon. Proteinhalten är något lägre vilket också gäller falltalet. Känsligheten för mjöldagg är mycket mindre medan den angrips lika lätt som Dragon av Septoria.

Milljet från Svalöf Weibull är en ny vårvetesort med avkastning i nivå med Dragon men som under år 2002 avkastat bättre. Kortare, styvare strå med sen mognad (3 dagar) och lägre tusenkornvikt. Känsligheten för mjöldagg är extremt låg medan den angrips lika lätt av Septoria som Dragon.

Amaretto från Plantev är en ny vårvetesort med hög avkastning i behandlade led. Kortare, styvare strå, hög tusenkornvikt men lägre proteinhalt. Känslighet för mjöldagg och Septoria är lägre men hög gradering av brunrost 2002.

SW 39109 från Svalöf Weibull är en ny vårvetesort som endast provats i två år. Hög avkastning, särskilt med svampbehandling. Kortare strå, bra falltal och tusenkornvikt samt mindre svampangrepp.

Tybal från Scandinavian Seed är en ny vårvetesort med extremt hög avkastning som provats i ett år. Med den höga avkastningen blir naturligt proteinhalt och volymvikt låga då kvävet inte räcker. Den lovar gott men det är för tidigt att uttala sig om sorten. Räcker bakkingskvaliteten till för att ge merbetalning blir viktiga frågeställningar att besvara under 2003.